

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ

ДО ПИСЬМОВОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З РОЗДІЛУ 1

У ФОРМІ ЕСЕ

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ»

Самостійна робота з дисципліни «Основи здорового способу життя» є важливим елементом навчального процесу, мета якої: набуття навичок самостійної роботи студентів з текстами-першоджерелами.

Очікувані компетенції: формування у студентів знань поняття «здоровий спосіб життя»; поняття здоров'я, його інтегративний зміст, критерії здоров'я; дію зовнішніх та внутрішніх факторів на здоров'я людини; основи раціонального харчування; основи психічного здоров'я та самопсихотерапії; причини ризику та основи профілактики різних соматичних та психосоматичних захворювань, вміти: оцінювати стан свого здоров'я за допомогою різних методів дослідження; скласти рекомендації з дотримання рухового режиму для осіб різного віку; обґрунтувати здоровий режим харчування; використовувати нетрадиційні методи оздоровлення населення; планувати навчальний матеріал і читати лекції з даного курсу в школі; організувати валеологічну службу в школі.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

(до написання доповіді-есе)

1. Ознайомтеся з тематикою та списком питань-першоджерел.
2. Оберіть тему та конкретний перелік питань із запропонованих до опрацювання.
3. Опрацюйте обраний перелік питань, представлений у списку літератури, ретельно виокремлюючи при цьому інформацію, яка допоможе Вам письмово розкрити основні проблеми, поставлені у питанні.

Зверніть увагу! Для отримання високого балу за самостійну роботу слід обов'язково опрацювати конкретний перелік питань із запропонованих до розгляду. Використання підручників при написанні есе правомірне лише як допоміжний матеріал. Якщо студент використовує тільки загальну та навчально-методичну літературу – без першоджерел – оцінка за есе не перевищує репродуктивного рівня.

4. Конкретизуйте власну тему есе згідно обраного переліку питань, використовуючи загальну тему до самостійної роботи, запропоновану викладачем.

5. Дайте відповіді на запропоновані до питання у тій послідовності, яка пропонується.

Або складіть самостійно план Вашого есе згідно обраної теми (5-6 пунктів), маркуючи основну проблематику, яку Ви обрали як значущу для аналізу.

6. Здійсніть письмове оформлення тексту есе, користуючись наступними рекомендаціями:

1. Вимоги до змісту: зміст повинен відображати:

- глибину дослідження обраних праць (праці або фрагмента тексту);
- аналіз власного розуміння проблем (обраної проблеми);
- вміння неупереджено зіставляти різні кути зору на досліджувану проблему;

- критичне визначення власної позиції.

2. Рекомендації щодо структури: самостійна робота повинна мати наступну структуру: план, актуальність обраної теми, зміст (самостійне викладення матеріалу), висновки, список використаної літератури (якщо використано кілька першоджерел).

3. Вимоги до оформлення самостійної роботи:

- Обсяг есе не більше 2-3 стор. А4 (власне текст роботи).
- Матеріал слід підготувати у форматі MS Word, розмір сторінки А4 (всі поля – 2 см), міжрядковий інтервал - 1, шрифт Times New Roman, 14 кегль.
- Абзацний відступ ставити автоматично 1 см.
- Текст вирівнюється по ширині.
- В тексті слід використовувати лапки «». Використовуйте їх для цитат, назв творів тощо.
- Посилання давати за зразком [2, с. 45].

Основні програмні теми і тематика до самостійної роботи (зміст):

Самостійне заняття №1

Тема: Сучасне розуміння здоров'я людини

Теми до написання есе:

1. Визначення поняття «здоров'я».
2. Примітивний тип здоров'я.
3. Постпримітивний тип здоров'я.
4. Квазімодерний тип здоров'я.
5. Модерний тип здоров'я.
6. Постмодерний тип здоров'я.
7. Поняття формалізованої мови тип здоров'я.
8. Психічне здоров'я.
9. Духовне здоров'я.
10. Фізичне здоров'я
11. Соціальне здоров'я.

Рекомендована література

1. Апанасенко Г.Л. Медицинская валеология / Г. Л. Апанасенко, Л.А.Попова. – Ростов-на-Дону : Гиппократ, 2000. – 243 с.
2. Булич Э. Г. Здоровье человека: Биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции / Э. Г. Булич, И. В. Муравов. – К. : Олимпийская литература, 2003. – 424 с.
3. Вайнер Э. Н. Валеология : [учебник для вузов] / Э. Н. Вайнер. – М. : Наука, 2001. – 416 с.
4. Гладышев Ю. В. Валеология: Учебно-методический комплекс. / Ю. В. Гладышев, Н. Г. Гладышева. – Новосибирск: НГУЭУ, 2008. – 108 с.
5. Гончаренко М.С. Валеопедагогічний словник./ М.С. Гончаренко, С.Є.Лупаренко. – Харків: Харків. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна, 2008. – 121 с.
6. Петрушин В. И. Валеология : [учебное пособие] / В. И. Петрушин, Н. В. Петрушина – М. : Гардарики, 2003. – 432 с.
7. Сущенко Л. П. Валеология як наука про здоров'я / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя : ЗДУ, 1997. – 28 с.
8. Сущенко Л. П. Здоровий спосіб життя людини. Довідкові матеріали. Рекомендовано наук-метод комісією з валеології НМР Міністерство освіти України / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя: ЗДУ, 1999. . – 324 с.

9. Сущенко Л.П. Сучасні оздоровчі системи та програми / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя ЗДУ, 1998. – 70 с.

10. Хочу быть здоровым: Справочное издание / Под ред. П. Г. Отрощенко, Чумаков Б.Н. Валеология : [учебное пособие] / Б. Н. Чумаков. – М.: Педагогическое общество России, 2001 – 407 с.

Самостійне заняття №2

Тема: Теоретичні засади формування здорового способу життя

Теми до написання есе:

1. Що таке рівень життя?
2. Суть якості та стилю життя.
3. Категорії здорового способу життя.
4. Шляхи поліпшення здоров'я.
5. Зміст принципів здорового способу життя.
6. Методи та стратегії здорового способу життя.

Рекомендована література

1. Апанасенко Г.Л. Медицинская валеология / Г. Л. Апанасенко, Л.А.Попова. – Ростов-на-Дону : Гиппократ, 2000. – 243 с.
2. Булич Э. Г. Здоровье человека: Биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции / Э. Г. Булич, И. В. Муравов. – К. : Олимпийская литература, 2003. – 424 с.
3. Вайнер Э. Н. Валеология : [учебник для вузов] / Э. Н. Вайнер. – М. : Наука, 2001. – 416 с.
4. Гладышев Ю. В. Валеология: Учебно-методический комплекс. / Ю. В. Гладышев, Н. Г. Гладышева. – Новосибирск: НГУЭУ, 2008. – 108 с.
5. Гончаренко М.С. Валеопедагогічний словник./ М.С. Гончаренко, С.Є.Лупаренко. – Харків: Харків. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна, 2008. – 121 с.
6. Петрушин В. И. Валеология : [учебное пособие] / В. И. Петрушин, Н. В. Петрушина – М. : Гардарики, 2003. – 432 с.
7. Сущенко Л. П. Валеология як наука про здоров'я / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя : ЗДУ, 1997. – 28 с.
8. Сущенко Л. П. Здоровий спосіб життя людини. Довідкові матеріали. Рекомендовано наук-метод комісією з валеології НМР Міністерство освіти України / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя: ЗДУ, 1999. . – 324 с.

9. Сущенко Л.П. Сучасні оздоровчі системи та програми / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя ЗДУ, 1998. – 70 с.

10. Хочу быть здоровым: Справочное издание / Под ред. П. Г. Отрощенко, Чумаков Б.Н. Валеология : [учебное пособие] / Б. Н. Чумаков. – М.: Педагогическое общество России, 2001 – 407 с.

Самостійне заняття №3

Тема: Історія діяльності з формування здорового способу життя

Теми до написання есе:

1. Поняття «здоровий спосіб життя» в історичному аспекті.
2. Всесвітня асамблея з охорони здоров'я 1977 року.
3. Оттавська Хартія.
4. IV Міжнародна конференція з формування здорового способу життя.
5. Аналіз діяльності щодо формування здорового способу життя на сучасному етапі.

Рекомендована література

1. Апанасенко Г.Л. Медицинская валеология / Г. Л. Апанасенко, Л.А.Попова. – Ростов-на-Дону : Гиппократ, 2000. – 243 с.
2. Булич Э. Г. Здоровье человека: Биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции / Э. Г. Булич, И. В. Муравов. – К. : Олимпийская литература, 2003. – 424 с.
3. Вайнер Э. Н. Валеология : [учебник для вузов] / Э. Н. Вайнер. – М. : Наука, 2001. – 416 с.
4. Гладышев Ю. В. Валеология: Учебно-методический комплекс. / Ю. В. Гладышев, Н. Г. Гладышева. – Новосибирск: НГУЭУ, 2008. – 108 с.
5. Гончаренко М.С. Валеопедагогічний словник./ М.С. Гончаренко, С.Є.Лупаренко. – Харків: Харків. нац. ун-т імені В.Н. Каразіна, 2008. – 121 с.
6. Петрушин В. И. Валеология : [учебное пособие] / В. И. Петрушин, Н. В. Петрушина – М. : Гардарики, 2003. – 432 с.
7. Сущенко Л. П. Валеология як наука про здоров'я / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя : ЗДУ, 1997. – 28 с.
8. Сущенко Л. П. Здоровий спосіб життя людини. Довідкові матеріали. Рекомендовано наук-метод комісією з валеології НМР Міністерство освіти України / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя: ЗДУ, 1999. . – 324 с.
9. Сущенко Л.П. Сучасні оздоровчі системи та програми / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя ЗДУ, 1998. – 70 с.

10. Хочу быть здоровым: Справочное издание / Под ред. П. Г. Отрощенко, Чумаков Б.Н. Валеология : [учебное пособие] / Б. Н. Чумаков. – М.: Педагогическое общество России, 2001 – 407 с.

Самостійне заняття №4

Тема: Професійна компетенція соціального педагога

Теми до написання есе:

1. Історія виникнення понять «компетенція», «компетентність»
2. Діагностика: «Самооцінка рівня власної професійної компетентності»
3. Етапи формування ключових компетентностей від педагога до учня: Компетентності випускника;

Рекомендована література

1. Основи соціальної роботи: Учеб. посібник для студ. вищ. навч. закладів / За ред. Н.Ф.Басова. - М.: Академія, 2004. - 288 с.
2. Павленок, П.Д. Теорія, історія та методика соціальної роботи: Навчальний посібник. / П.Д. Павленок. - М.: Дашков і К, 2004.
3. Петренко, І.В. Професія соціальна робота // Полярна правда. - 2005. - № 31. - С. 9.
4. Соціальна робота: теорія і практика: Учеб. посібник / Відп. ред. д.і.н., проф. Є.І. Холостова, д.і.н., проф. А.С. Сорвіно. - М.: ИНФРА-М, 2004. - 427 с.
5. Технології соціальної роботи в різних сферах життєдіяльності / За ред. проф. П.Д. Павленка: Навчальний посібник. - М.: Дашков і К, 2005. - 236 с.
6. Технологія соціальної роботи: Підручник / За ред. А.А.Чернецкой. - Ростов-на-Дону: Фенікс, 2006.
7. Холостова, Є.І. Генезис соціальної роботи в Росії: Навчальний посібник. - М.: Дашков і К, 2007. - 232 с.

Самостійне заняття №5

Тема: Засоби масової інформації як особливий чинник формування здорового способу життя

Теми до написання есе:

1. Визначення поняття «засоби масової інформації».
2. Визначення поняття «засоби масової комунікації».

3. Соціальні функції ЗМІ – виховання, організація поведінки, створення певного емоційно-психологічного тону, комунікації.
4. Особливості впливу ЗМІ на поведінку людини.

Рекомендована література

1. Інформаційний бюлетень “Моніторинг громадської думки населення України” № 4(53) за квітень 2001 р. – 25 с.
2. Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді/ О. Яременко, О. Балакирєва, Н. Бутенко, О. Вакуленко та ін. – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2000. – 111 с.
3. Формування здорового способу життя: Навч. посібн. для слухачів курсів підвищення кваліфікації державних службовців/ О. Яременко, О. Вакуленко, Л. Жаліло, Н. Комарова та ін. – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2000. – 232 с.

Самостійне заняття №6

Тема: Тютюн, алкоголь, наркотики в молодіжному середовищі: вживання, залежність, ефективна профілактика

Теми до написання есе:

1. Сутність явищ наркоманії та наркотизації
2. Фактори наркотизації підлітків/молоді захисні механізми у профілактиці
3. Етапи формування наркотичної залежності
4. Фактори ін'єкційного вживання наркотиків
5. Особливості поведінки підлітків/молоді, які вживають наркотики, у контексті специфіки надання їм соціально-медичних послуг
6. Загальні наслідки вживання наркотиків ін'єкційним шляхом
7. Зовнішні ознаки вживання наркотиків
8. Оцінка на предмет вживання наркотиків
9. Стадії зміни поведінки
10. Зв'язок етапів формування залежності зі стадіями зміни поведінки
11. Дії фахівців на стадіях зміни поведінки підлітків та молоді
12. Основи мотиваційного консультування підлітків та їх батьків
13. Прийоми та алгоритм мотиваційного консультування підлітків та їх батьків
14. Підтримуючі запитання у мотиваційному консультуванні

15. Вправи та техніки для використання під час мотиваційних консультацій на різних стадіях усвідомлення проблеми та зміни поведінки

16. Роль сім'ї та найближчого оточення у подоланні наркозалежності

Рекомендована література

1. Андреева Т. Курс выживания для некурящих / Т. Андреева, К. Красовский. - К., 2000. - 48 с.

2. Боровець З. Курити-не курити... не всеодно / З.Боровець. - Л. : Свічадо, 2008. - 40 с.

3. Возняк О.В. Шкідливий вплив тютюнопаління / О.В. Возняк // Трибуна. - 2006. – №9/10. - С. 38-39.

4. Возняк О. Компоненти тютюнового диму та їх дія на організм людини / О. Возняк // Біологія і хімія в школі. - 2007. - №1. - С. 13-16.

5. Горяна Л. До вивчення теми " Шкідливий вплив куріння на організм людини" / Л. Горяна // Біологія і хімія в школі. - 2006. - №5. - С. 8-13.

6. Горяна Л.Г. Методичні рекомендації до викладання теми "Шкідливий вплив тютюнокуріння на організм людини" / Л.Г. Горяна // Безпека життєдіяльності. - 2005. - №5. - С. 34-41.

7. Шкідлива звичка куріння... але наскільки? [Електронний ресурс] // Букет : черкаський святковий портал : [сайт]. - Режим доступу : <http://buket.ck.ua/index.php?name=Pages&op=page&pid=597>.

8. Кащук Л.М. Курити чи зберегти здоров'я? [Електронний ресурс] // Портал міста Жмеринки.– Режим доступу : http://zhmerynka.com.ua/index.php?catid=6:2011-02-16-11-03-13&id=552&option=com_jcontentplus&view=article.

9. Куріння і здоров'я [Електронний ресурс] // Здоровий образ життя : перший український блог про здорове життя.– Режим доступу : <http://wayoflife.dp.ua/shkidlyvi-factory/kurinnya-i-zdorovya/>.

10. Активні методи просвітницької діяльності у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки : посіб. для спец. приймальників-розподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній / [О.В. Безпалько, Н.В. Зимівець, Т.В. Журавель, В.П. Лютий] ; за заг. ред. Р.Х. Вайноли, Т.Л. Лях. – К. : ТОВ „ДКБ „РОТЕКС”, 2007. – 190 с.

11. Воробьева Т.В. Профилактика зависимости от психоактивных веществ : руководство по разработке и внедрению программ формирования жизненных навыков у подростков группы риска / Т.В. Воробьева, А.В. Ялтонская. – М. : УНП ООН, 2008. – 70 с.

12. Галагузов А.Н. Социально-педагогическая профилактика алкоголизма несовершеннолетних : дис. канд. пед. наук : 13.00.01 / Галагузов Алексей Николаевич. – Нижний Новгород, 2001. – 140 с.

13. Гусева Н.А. Тренинг предупреждения вредных привычек у детей. Про- грама профилактики злоупотребления психоактивными вещества- ми / Гусева Н.А. ; под ред. Л.М. Шипицыной. – СПб. : Речь, 2003. – 256 с.
14. Журавель Т.В. Соціальна профілактика як напрям соціально-педагогічної діяльності / Т.В. Журавель // Соціальна педагогіка : навч. посіб- ник / За заг. ред. О.В. Безпалько; Авт.- кол. О.В. Безпалько, І.Д. Зверева, Т.Г. Веретенко та ін. : – К. : Академвидав, 2013. – 312 с.
15. Збереження та зміцнення репродуктивного здоров'я підлітків та молоді: потенціал громади : метод. матеріали до тренінгу / авт.-упоряд. Н.В. Зимівець ; за заг. ред. Г.М. Лактіонової. – К. : Наук. світ, 2004. – 205 с.
16. Концепція профілактики вживання психоактивних речовин в освітньому середовищі (затв. Міністерством освіти і науки РФ від 5.09.11 р.) 8. Максимова Н.Ю. Психологія девіантної поведінки / Н.Ю. Максимо- ва. – К. : «Либідь», 2011. – 520 с.

Самостійне заняття №7

Тема: Роль сім'ї у формуванні здорового способу життя

Теми до написання есе:

1. Соціально-економічна характеристика сучасної сім'ї щодо можливостей формуванні здорового способу життя дітей та молоді.
2. Відповідальність батьків за здоров'я своїх дітей.
3. Складові формування здорового способу життя дитини в сім'ї.

Рекомендована література

1. Базарный В. Ф. Здоровье и развитие ребенка: Экспресс-контроль в школе и дома / В. Ф. Базарный. – М. : АРКТИ, 2005. – 176 с.
2. Лидерс А. Г. Психологический тренинг с подростками: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А. Г. Лидерс. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 256 с.
3. Матвеев В.Д. Профилактика вредных привычек / В.Д.Матвеев, А.Л.Гройсман. – М.: Просвещение, 1987. – 93 с.
4. Медико-біологічні основи валеології: Навчальний посібник / За ред. П. Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський: Вид. Кам'янець-Подільського держпедуніверситету, 2000. – 408 с.
5. Раевский Р. Т. Здоровье, здоровый и оздоровительный образ жизни студентов / Р. Т. Раевский, С. М. Канишевский. – Одеса. : Наука и техника, 2008. – 556 с.
5. Смирнов Н.К. Здоровьесберегающие образовательные технологии и психология здоровья в школе. – М. : АРКТИ, 2005. – 230 с.

6. Советова Е. В. Оздоровительные технологии в школе / Е. В. Советова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2006. – 285 с.
7. Страшко С. В. Інструктивно-методичні й інформаційні матеріали щодо запобігання вживанню наркотичних речовин, поширенню в Україні небезпечних інфекційних захворювань та профілактики йодної недостатності у населення // Інформаційний вісник (вища освіта) – № 12. – К.: НМЦВО, 2003. – С. 73-97.
8. Анікеев Д. М. Проблеми формування здорового способу життя студентської молоді / Д. М. Анікеев // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту – 2009. - № 2. - С. 6-9.
9. Бароненко В. А. Культура здоров'я студента / В. А. Бароненко, Л. А. Рапопорт. – Екатеринбург, 2003. – 224 с.

Самостійне заняття №8

Тема: Технологія проведення тренінгів по формуванню здорового способу життя

Теми до написання есе:

1. Поняття «тренінг».
2. Розвиток тренінгу.
3. Структура тренінгу.
4. Види тренінгових занять.
5. Роль та завдання ведучого тренінгу.

Рекомендована література

1. Базарный В. Ф. Здоровье и развитие ребенка: Экспресс-контроль в школе и дома / В. Ф. Базарный. – М. : АРКТИ, 2005. – 176 с.
2. Лидерс А. Г. Психологический тренинг с подростками: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / А. Г. Лидерс. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 256 с.
3. Матвеев В.Д. Профилактика вредных привычек / В.Д.Матвеев, А.Л.Гройсман. – М.: Просвещение, 1987. – 93 с.
4. Медико-біологічні основи валеології: Навчальний посібник / За ред. П. Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський: Вид. Кам'янець-Подільського держпедуніверситету, 2000. – 408 с.
5. Раевский Р. Т. Здоровье, здоровый и оздоровительный образ жизни студентов / Р. Т. Раевский, С. М. Канишевский. – Одеса. : Наука и техника, 2008. – 556 с.

5. Смирнов Н.К. Здоровьесберегающие образовательные технологии и психология здоровья в школе. – М. : АРКТИ, 2005. – 230 с.
6. Советова Е. В. Оздоровительные технологии в школе / Е. В. Советова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2006. – 285 с.
7. Страшко С. В. Інструктивно-методичні й інформаційні матеріали щодо запобігання вживанню наркотичних речовин, поширенню в Україні небезпечних інфекційних захворювань та профілактики йодної недостатності у населення // Інформаційний вісник (вища освіта) – № 12. – К.: НМЦВО, 2003. – С. 73-97.
8. Анікеев Д. М. Проблеми формування здорового способу життя студентської молоді / Д. М. Анікеев // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту – 2009. - № 2. - С. 6-9.
9. Бароненко В. А. Культура здоров'я студента / В. А. Бароненко, Л. А. Рапопорт. – Екатеринбург, 2003. – 224 с.

Самостійне заняття № 9-10

Тема: Законодавство України щодо формування здорового способу життя

Теми до написання есе:

1. Теоретико-правові підходи щодо сприяння здоровому способу життя
2. Законодавство щодо здорового способу життя деяких країн Європи і Америки
3. Стратегії та законодавство Канади щодо сприяння здоровому способу життя
4. Підходи Європейського співтовариства до проблеми формування і впровадження здорового способу життя
5. Сприяння впровадженню здорового способу життя у Великобританії
6. Законодавство і нормативні акти України щодо здорового способу життя
7. Законодавство України і проблема полегшення здорового вибору стосовно харчування
8. Законодавство України і проблема полегшення здорового вибору щодо фізичних вправ
9. Законодавство України і проблема полегшення здорового вибору стосовно сексуального життя
10. Законодавство України і проблема зменшення шкоди від вживання алкоголю, інших речовин, що узалежнюють, та тютюнопаління

Рекомендована література

1. Андрущенко Т. В. Соціокультурний вимір освіти / Т. В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2004. – № 4 (14). – С. 47–48.
2. Бойченко Т. Є. Освітні програми формування здорового способу життя молоді / Т. Є. Бойченко ; за заг. ред. О. О. Яременка. – К. : Український інститут соціальних досліджень, 2005. – Кн. 5. – 120 с. – ISBN 966-8435-26-5.
3. Вайнер Е. Н. Формування здоров'язберігаючого середовища в системі загальної освіти / Е. Н. Вайнер // Валеологія. – 2004. – № 1. – С. 21 – 26.
4. Василенко Н. Проблема здорового способу життя в освіті європейських країн / Н. Василенко // Шлях освіти. – 2000. – №1. – С. 19–23.
5. Виленский М. Я. Социально-педагогические детерминанты формирования здорового образа жизни / М. Я. Виленский. //Теория и практика физической культуры. – 1994. – № 9. – С.9.
6. Вступ до стратегічного планування для навичок здорового способу життя : [ст. проект ЄС вдосконалення багатогалузевих підходів до профілактики ВІЛ/СНІДу серед молоді України у співпраці з МОН України]. – К. : Каравела, 2007. – 120 с.
7. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні : навч. посіб. / за ред. І. М. Солоненка, Л. І. Жаліло. – К., 2004. – 116 с. – ISBN 966-619-139-3.
8. Дмитренко Г. Культура здоров'я в системі управління людськими ресурсами / Г. Дмитренко, В. Пономаренко // Персонал. – 2003. – № 1. – С.78–83.
8. Доклад о мировом развитии 2007. Проблемы молодого поколения в контексте развития : обзор. – Вашингтон : Всемирный Банк, 2007. – 26 с.
9. Довідка про парламентські слухання про становище молоді в Україні „Молодь за здоровий спосіб життя” 3 листопада 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/.
10. Моніторинг і оцінка діяльності з формування здорового способу життя / О. М. Балакірева, О. О. Яременко, Р. Я. Левін [та ін.]. – К. : Український інститут соціальних досліджень, 2005. – Кн. 11. – 152 с. – ISBN 966-8435-30-3.

